

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

6 2 Å R G A N G

23. FEBRUAR 1950

A V I N N H O L D E T :
HYRDEBREV FOR FASTEN 1950 - «KOM INNEN-
FOR» AV EVELYN WAUGH - KRISTEN SAMFUNNS-
ÅND II - FASTEMANDAT - JACQUES MARITAIN'S
TANKEBYGNING - RIKHOLDIG UTENLANDSNYTT
NESTE NUMMER KOMMER 9. MARS 1950

NR.

7
—
8

VÅRE KIRKER på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegr. og Biskopen 42 52 87).

Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høgmesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.

Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.

Prestegården, tlf. 37 45 90.
Kl. 9.30: Høgmesse.

Vår Frue Villas kapell,

Montebello, Smestad.
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høgmesse.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.

Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Ottesang. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.

Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.

Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 644.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høgmesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 2238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

R. I. P.

Vår kjære med søster

M. Sentiana Schweidler

født den 19/7-65 i Tyskland, døde
stille i Herren den 19/1-1950 i Oslo.

St. Elisabethsøstre.

MARIAKONGREGASJONEN, Oslo

Møte onsdag 1. mars. Medlemmene
tar del i andakten i St. Olavs kirke
kl. 19. Kongregasjonsbønnene leses
ved Maria-alteret. Deretter møte
med foredrag i foreningslokalet.

Felleskommunion søndag 5. mars.

Styret.

FINNES DET NOEN

som er i besittelse av «LITURGI»
av Peter Schindler, og som vil selge
den? Den utkom i 1928 i København.

Henv. i St. Olavs ekspedisjon.

Dr. theol. J. van der Burg:

Den bibelske lære om

RETTFERDIGJØRELSEN

En sammenligning mellom den
katolske Kirkes og Luthers lære.

Kr. 2.15.

KATOLSK BØNNEBOK

Kr. 8.50.

ST. OLAVS FORLAG, Akersv. 5, Oslo

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:

Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.
St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16,

unntatt mandag. Lørdag: 9.30—13.
Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.

Abonnementspris: Kr. 3.00 pr. kvar-

tal, for utlandet + avisporto.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen

og på ethvert postkontor.
Annonser må være innsendt innen
fredag aften.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 26. FEBRUAR: 1. søndag i fasten. Ep. 2. Kor. 6, 1—10; Ev. Matt. 4, 1—11. *Mandag:* Gabriel av den smertefulle mor, bekjenner. *Tirsdag, onsdag, torsdag og fredag* feriedager. *Lørdag:* Casimir, bekjenner.

SØNDAG 5. MARS: 2. søndag i fasten. Ep. 1. Tes. 4, 1—7; Ev. Matt. 17, 1—9. *Mandag:* Perpetua og Felicitas. *Tirsdag:* Thomas, bekjenner og kirkelærer. *Onsdag:* Johannes av Gud, bekjenner. *Torsdag:* Francisca av Roma, enke. *Fredag:* De 40 martyrer. *Lørdag:* Feriedag.

NB: *Onsdag 1., fredag 3. og lørdag 4. mars* er imbredager og påbudte abstinensdager.

SØNDAG 12. MARS: 3. søndag i fasten.

ST·OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

62. ÅRGANG

23. FEBRUAR

NR. 7-8

Hyrdebrev for fasten 1950

Jacob Mangers

ved Guds miskunn og den Apostoliske Stols velvilje

Apostolisk Vikar for Oslo Vikariat

biskop av Selja

til det Apostoliske Vikariats presteskap og troende
hilsen og velsignelse i Herren!

Høytelskede i Herren!

Det er vår hellige Fader, pavens inderlige ønske at de troende skal bli fullt ut belært om det hellige års store betydning og oppfordret til å leve seg inn i den ånd og den mening som ligger til grunn for det.

Jeg ser det derfor som min hellige plikt å peke med ettertrykk på noen av de tanker som Paven setter fram i sitt siste vektige julebudskap som jeg ber dere alle lese og meditere over om og om igjen slik som dere finner det in extenso i de to første numrene av «St. Olav» for i år.

Meningen med dette jubelåret til minne om Guds Sønnns komme til jorden, er å vekke verden til ettertanke, til fornyelse i Evangeliets ånd og å få

menneskene til å vende tilbake til Gud, til hans lov og hans kjærlighet. Det gjelder selvfølgelig ikke bare dem som personlig kan reise til Roma og der ved apostlenes og martyrenes graver bli vakt til alvorlig ettertanke. Det gjelder alle uten unntagelse. Alle skal høre Pavens inntrengende appell, gå i seg selv og bli nye i sinn og ånd. For frukten av dette året skal være å bringe både det private og det offentlige liv i samklang med Guds bud og Kristi ånd.

Tiden trenger en åndelig gjenreisning

Tiden er slik at den trenger åndelig gjenreisning, en total kristen fornyelse. Det skjer en trøstløs omvurdering av alle verdier, og menneskene må igjen få øynene opp for dem som er de sanne, for det ene fornødne: den udødelige sjels frelse, sjelens sanne hjem, det evige hjem i himmelen. De må få øynene opp for forgjengeligheten i all jordisk lyst som synes å ha grepet alle.

Det er ikke tvil om at en stor del av verden er blitt avkristnet og at selv mange av dem som ennå er og vil være gode kristne, er blitt trette og møde av livets alvorlige problemer, sløve for all innflytelse som går ut fra det kristne budskap og Kirkens forkynnelse.

Hva er grunnen til dette? Det må for en stor del føres tilbake på den kulturelle og praktiske materialisme som bare regner med teknikk, maskiner, industri og penger, og som lammer menneskenes evne og trang til åndelig og alvorlig tenkning. Jeg mener ikke her den ateistiske og kommunistiske materialisme som programmessig og målbevisst vil

utrydde ethvert begrep om Gud og religion, men den praktiske materialisme som måler alle ting etter kjemiske formler og vitenskapelige kriterier. Det er utvilsomt at vår teknokratiske kultur har hatt en ødeleggende virkning på den religiøse oppdragelse og den religiøse tenkning, og at den i høy grad hindrer sjelen i å løfte seg opp til det overjordiske, det guddommelige. Den dreper den menneskelige personlighet og nedverdiger den til maskin. Menneskene er kommet i stor fare for å bli en tankeløs masse: teknikken erstatter personligheten og regulerer menneskelivet helt etter såkalte vitenskapelige lover og metoder, uten å ense at mennesket først og fremst er et åndelig vesen med en udødelig sjel.

Tenk bare på de uverdige og antikristelige teorier om kunstig befruktning, kunstig fødselsregulering, kunstig drap. De blir nok kledd i vakre ord som foredling av rasen, medlidenhetsdrap eller euthanasi. Men i virkeligheten viser de en slik forakt for alt det personlige, hellige og gudgitte i menneskelivet at de setter menneskene på samme trinn som dyrene. Det fundamentale prinsipp, både etisk og kristelig, at *Gud alene er herre over liv og død*, blir totalt ignorert og satt ut av betraktning. Helt fra unnfangelsen av og til det siste åndedrett, vil en regulere menneskelivet etter tekniske og vitenskapelige metoder som om det ikke var noe annet enn en sinnrikt sammensatt maskin. Ja, til og med legemets tilintetgjørelse skal skje etter vitenskapelig oppskrift.

Personlighetens undergang i den teknokratiske kultur

Det er et frekt og brutalt innhugg ikke bare i menneskelivets private og uavhengelige enemerker, men også, ja enda mer i familielivets helligdom som som etter Guds vilje er ukrenkelig. Utøvingen av slike metoder må forgifte samlivet mellom mann og hustru og deres forhold til barna og virke drepene på familielivet. De naturlige bånd som skal knytte ektefellene til hverandre og barna til foreldrene blir jo da kuttet av, og den gjensidige kjærlighet viker plass for egoisme og tøylesløshet.

Er da kanskje vår sivilisasjon, vår kultur, vår teknikk av det onde? I og for seg ikke. Det er ikke selve kulturen eller teknikken jeg her vil til livs. De er i seg selv etter Guds plan og Guds vilje. Og vi kan bare glede oss over hvert sant fremskritt. Gud har jo selv sagt: «Legg jorden under dere» (1. Mos. 1, 28), det vil si: nytt ut de krefter Skapere i sin visdom har nedlagt i naturen. Men det som det må advares imot, er den materialistiske oppfatning og behandling av menneskelivet. Til tross

for alle fremskritt og forbedringer på så mange områder, blir kulturen og teknikken av det onde, når de vil sette seg ut over det åndelige, det hellige, det guddommelige. Eller når de betrakter seg selv som suverene og vil gjøre sine lover gjeldende på områder der Gud er eneherre, eller den menneskelige personlighet har sine ukrenkelige rettigheter og plikter.

Det er nettopp det vår moderne kultur har gjort. Faktum er at den har ført til sekularisering eller verdsliggjøring av det offentlige liv i en slik grad at det ikke mer tas hensyn til Gud og hans bud i politikk og statsstyre. Faktum er at utallige, uten selv å merke det, er blitt offer for den kulturelle og tekniske materialisme og har tapt sin suverene kristne personlighet. Det er så meget enklere og lettere å følge den store masse og å gi seg til de lettvinde gleder og fornøyer som vår teknokratiske kultur byr på i overflod. Det er skapt en atmosfære som ligger dårlig til rette for den religiøse tenkning og den religiøse oppdragelse, for den åndelige vekst den kristne religion krever av sine tilhengere.

Den nåværende generasjons store oppgave: å bringe kulturen i samklang med Guds lov.

Alt i flere år arbeider og eksperimenterer både politikere og vitenskapsmenn for å finne veier til en sunn og solid nyordning for vår opprevne verden. Men uten resultat. Det er bare én vei som fører til menneskehetens redning og den heter: *hel og full kristendom*, radikal tilbakevending til Kristus og hele innholdet av hans budskap, som igjen må bli norm både for det offentlige og private liv og det internasjonale samkvem. Dette er den eneste redning i vår angstfulle og søkende tid: «Søk først Guds rike...» Da finner også de jordiske problemer sin løsning. Dersom vi gir Gud den ære som tilkommer ham, vil han også gi oss sin fred.

Det er dette som er meningen med og målet for Det hellige år. Det dreier seg ikke bare om en ekstraordinær jubileumsavlat, ikke bare om en minnerik valfart til Den evige stad og enda mindre om en manifestasjon av katolsk prakt og styrke. Nei, det gjelder først og fremst religiøs fornyelse i Kristus, besinnelse på det evige og uforgjengelige. Bare i en slik fullstendig fornyelse eller omskaping av menneskene ligger nøkkelen til å vinne over vår tids krise og til å bygge opp en ny verden. «Det hellige år,» skriver Paven, «må bli avgjørende for den religiøse gjenreisning av vår moderne verden og bringe en løsning av den åndelige krise som sjelene er kommet opp i. Å oppnå harmoni mellom de evige og de jordiske, mellom de gud-

dommelige og de menneskelige verdier, er den nåværende generasjons store oppgave. Og den blir bare virkeliggjort når de kristne blir urokkelig tro mot sine prinsipper og i seig utholdenhet går rett fram, uten å la seg forføre av tåpelige utopier eller lede av egoistiske partiinteresser.»

Det gjelder her ikke en kamp om Kirkens makt og innflytelse, men en kamp om et nytt samfunn på kristent grunnlag som kan skape menneskeverdige sosiale kår for alle. Det hellige år er ene og alene en appell om å vende tilbake til Gud og hans lov, et mektig rop om å bringe Gudsbevisstheten inn igjen i vår moderne menneskehet, i den moderne kultur og den moderne teknikk. For *det* er nettopp vår tids ulykke at vår kultur har vært på flukt fra Gud og har verdsliggjort det evige og guddommelige. Det hellige år vil igjen stille Gud, den personlige og transcendent Gud, midt i vår moderne menneskehet for at han kan få den ære som tilkommer ham alene: Gloria in excelsis Deo, — Ære til Gud i det høye!

Ja, høytelskede i Herren, det er uomgjengelig nødvendig å bringe kulturen igjen i samklang med Guds aboslutte herredømme og hans lov. Det er uomgjengelig nødvendig å få foreldre, oppdragere og statsledere til å forstå at barna, ungdommen, familien, og dermed hele folket, bare kan bli sunne og lykkelige, når de blir roffestet i Gud og bygger på kristendommens evige og uforanderlige grunnsetninger.

Tenke, handle, leve og dø kristent

Å gjenopprette denne stilling går ikke av seg selv. Det krever selvfølgelig moralsk mot, moralsk opprustning i bokstavelig forstand, karakterstyrke og selvstendig tenkning. Vi må da ikke glemme at kristendommen er korsets religion, reist av en korsfestet Gud og Frelser. Den krever selvfornektelse og selvovervinning. Den er ikke tenkelig uten strev, offerånd og personlig innsats. De som vil være kristne, må bære korset med Mesteren. En makelig og bekvem kristendom er en motsigelse, en meningsløshet. De som ikke blir opplært og oppdradd i denne rette kristne ånd, kan i lengden ikke holde fast ved den kristne tro. Ikke noe er så tvingende nødvendig som å oppdra barna og den oppvoksende slekt til fritt tenkende personligheter, til karaktersterke kristne, som er seg sitt ansvar bevisst, slik at de ikke lar seg påvirke av sensasjon, massedressur og såkalte vitenskapelige teorier.

En kristen har den plikt å være førsterangs på alle områder. Han må selv kunne gi regnskap for sin tro og sin moralske vandel. Vanemessige kristne er en mothydighet. Virkelig kristne er stolte av

sin kristendom og «går rett fram», som Paven sier. Resignasjon og forlegenhet er for dem en utenkelig og umulig holdning. Mindreverdighetskomplekser dreper alt personlig og aktivt kristenliv. Det det gjelder er å tenke kristent, handle kristent, leve kristent, dø kristent.

*

Det er i dette sinnelag, høytelskede i Herren, at vi vil og må feire dette jubelår: «Kom, la oss gå opp til Herrens fjell, til Guds hus, så han kan lære oss sine veier og vi kan ferdes på hans stier. For fra Sion skal lov gå ut og Herrens ord fra Jerusalem» (Jes. 2, 3). Herrens fjell, Sion, Jerusalem, det er for oss det evige Roma, der apostelen Peter, som Kristus har satt til sin Kirkes lærer og styrer, ennå den dag i dag lar sin røst høre: «Du er Kristus, sønnen av den levende Gud» (Math. 16, 16), «Herre, du vet at jeg elsker deg» (Joh. 21, 15). Alle uten unntagelse vil vi da gå opp til dette fjell til Herrens hus, idet vi hører og trofast følger røsten fra Vatikanets høyde. «Fjellet der Herrens hus står, skal være grunnfestet på toppen av fjellene og høyt hevet over alle høyder, og alle folk skal strømme til det» (Jes. 2, 2).

Det hellige år vil da munne ut i en varm og begeistret hyllest til Jesus Kristus, verdens Frelser, i en overbevist bekjennelse av hans guddom, i en strøm av takk og kjærlighet til Ham som er Kirkens hode og gjennom Kirken lever blant oss og går omkring, velsigner og gjør godt.

Og vi selv må da bli gjennomtrengt av en dyp og hellig glede over å være barn av den hellige katolske Kirke, etterkommere av den ætt som kjøpte Kirkens frihet i det den vætte det gamle Roma med sitt blod og gjorde det til kristenhetens hovedstad.

Den hellige treenige Guds velsignelse stige rikelig ned over dere alle og bli alltid hos dere. Amen.

Gitt i Oslo den 25. januar 1950.

† Jacob Mangers,
Apostolisk vikar,
biskop av Selja.

Dette hyrdebrev skal leses opp i alle kirker og offentlige kapeller den første søndag i fasten, både i ottemessen og i høgmissen.

Til deltagerne i Romaferden 1950

Det opplyses herved at deltagerne i pilegrimsferden i det hellige år 1950 ikke må gjøre bruk av fribeløpet i danske kroner (d. kr. 500.—), da dette beløp må benyttes av Metro Trafikkaksjeselskap A/S, i forbindelse med reisen til Rom. Enhver deltager vil derfor i sitt pass få påtegning om at fribeløpet i d. kr. er disponert.

Ingen som derfor mener å delta i pilegrimsferden til Rom må heve dette beløp.

Komitéen for Romaferden 1950.

«Kom innenfor»

Av Evelyn Waugh

Evelyn Waugh.
Verdenskjent katolsk dikter.

Jeg er født i England i 1903 og er ved arv og tradisjon sterkt knyttet til den engelske statskirke. Blant mine forfedre vrirler det med anglikanske prester. Min far var hva man kaller en solid kirkens mann, dvs. han gikk regelmessig i kirke og førte et eksemplarisk liv. Han interesserte seg ikke for teologi og heller ikke for politikk, men han ga sin stemme til Tory-partiet akkurat som hans far og beste-

far hadde gjort, og av samme grunn oppfylte han sine religiøse plikter med største nøyaktighet.

I tiårsalderen komponerte jeg et langt og kjedelig dikt om Skjærsilden i Hiawathas versestil, og uttalte ønske om å bli prest, til stor forskrekkelse for mine foreldre som ikke nærret noen illusjoner med hensyn til min karakter. Mens mine skolekamerater samlet på fugleegg og lekte med modelltog, kastet jeg meg over kirkelige spørsmål og snakket flott om messehagler og statskirke, og jeg ble følgelig sendt til den skole som hadde de mest utpregede kirkelige tendenser. Da jeg var 16 år gjorde jeg skolens prest oppmerksom på at Gud ikke eksisterte. Da jeg var 26 ble jeg opptatt i den katolske kirke, og alle senere opplevelser har stadig knyttet meg fastere til denne kirke.

Jeg er nå blitt bedt om å gi en forklaring på alle disse omskiftelser.

Fastemandat for året 1950

- I. Da det ennå er unormale tilstander på ernæringsområdet, mener vi også i år å måtte dispensere fra *fastebudet*, unntatt *askeonsdag* og *langfredag*.
- II. *Abstinensbudet* blir derimot stående, dvs. at alle som har fylt syv år må avholde seg fra kjøttmat på alle årets *fredager*, *askeonsdag*, *imbredagene* og *vigiliedagene* for *pinse* (27. mai), *Marias opptagelsesfest* (14. august), *Allehelgensfest* (31. oktober). Det dispenseres også fra abstinensbudet fredagen, 3. november.
- III. Fritatt for abstinensbudet, unntatt *askeonsdag* og *langfredag*, blir 1) de som pleier å få sin mat på spisesteder utenfor hjemmet, 2) innbudte gjester hos ikke katolikker, 3) medlemmer og tjenere av en husstand der vert eller vertinne ikke er katolikker, 4) syke og rekonvalesenter, 5) de som er på reise.
- IV. Alle sokneprester har myndighet til av viktige grunner å dispensere *enkelte* troende fra abstinensbudet, og alle skriftefedre meddeles hermed samme myndighet.
- V. Trass i dispensen fra fastebudet må fastetidens ånd likevel holdes levende hos alle, særlig i dette jubelår da den Hellige Fader oppfordrer til bot og omvendelse. Derfor anmodes alle inntrengende om i fastetiden minst én gang om uken å be den smertefulle rosenkrans og én gang om uken å be korsveien i

kirken, enten privat eller ved å overvære den offentlige korsveiandakt om fredagen og de såkalte fasteprekener om Kristi lidelse. Like- så skal alle som er i stand til det, i fastetiden legge en almisse, avpasset etter deres økonomiske forhold, i de bøsser som i dette øyemed skal settes opp i alle kirker og offentlige kapeller, med påskrift: «Fastealmitter». Disse fastealmitter skal nyttes til beste for våre kirkelige institusjoner. Den som ikke er i stand til å gi en slik almisse, skal be den smertefulle rosenkrans søndagene i fastetiden for Kirkens anliggender.

- VI. I de såkalte *lukkede tider*, d. e. fra og med *askeonsdag* til og med *første påskedag* og fra og med *første adventssøndag* til og med *julefesten*, må det ikke holdes høytidelige brylluper. I selve *faste-* og *adventstiden* skal de troende avholde seg fra *dans* og *andre støyende offentlige forlystelser*.
- VII. Tiden til å oppfylle Kirkens bud om *påskedommunionen fastsettes til tiden fra Pasjons-søndag* til og med *Treenighetsfest*.

Gitt i Oslo den 25. januar 1950.

† Jacob Mangers,
Apostolisk vikar,
biskop av Selja.

Først vil jeg nevne min barndoms religiøsitet. Jeg tror ikke den er helt uten betydning selv om den stort sett bare var en slags hobby, likesom mine kameraters fugleegg og modelltog. Den tiltrekning religionen øvet på meg var dels arvelig betonet og dels av estetisk natur. Det er mange som hele sitt liv føler en lignende tiltrekning. I mitt tilfelle falt det sammen med overgangsalderen. For eventuelle ikke-engelske lesere vil jeg gjøre oppmerksom på at den engelske kirke eier en sterk estetisk tiltrekningskraft, som er noe helt spesielt og enestående for dette landet. Andre steder blir en konvertitts første interesse ofte vakt ved den prakt som utfoldes under de katolske gudstjenester sammenlignet med den nøkternhet og kulde som hersker i protestantiske sekter. I England er det akkurat omvendt. De middelalderske kirker og katedraler, de praktfulle seremonier som omgir kongemakten, Canterbury og Yorks historiske navn, den sosiale organisasjon i de landlige menigheter, Oxford og Cambridges tradisjonsrike kultur, liturgien som er komponert i den engelske prosastils glanstid — alt dette tilhører den engelske statskirke, mens katolikkene holder til i moderne kirker som ofte er riktig fæle og hvor prestene som regel er enkle og irske misjonærer.

Hulheten i min tidlige fromhet røbet seg tydelig ved den letthet hvormed jeg oppga den. Det finnes naturligvis talløse katolikker som, i hvert fall for en del av sitt liv, mister sin tro, men det er alltid etter bitre kamper som regel av moralsk art. Jeg derimot kastet min tro fra meg så lett som man kasserer en frakk man er vokset fra. Det foregikk således:

Under den første verdenskrig var det mange universitetslærere (dons), som, for å hjelpe fedrelandet, frivillig overtok unge læreres arbeide i skolene, forat disse kunne gå inn i hæren. En av dem, en ledende Oxford-teolog som nå er biskop, kom til vår skole. Denne lærde og fromme mann gjorde meg av vanvare til ateist. I religionstimen forklarte han oss at ingen av Bibelens skrifter var skrevet av de påståtte forfattere, og han oppfordret oss til å meditere over Kristi natur, slik man gjorde det i det 4. århundre. Da han hadde fjernet det nedarvede grunnlag for min tro, var jeg helt ute av stand til å følge ham i de høyere logiske utlegninger han benyttet seg av for å bygge bro mellom sin egen skepsis og sitt presteembete.

Samtidig leste jeg Popes «Essay on Man», og derfra kom jeg over til Leibnitz og begynte et ukontrollert og bare halvt forstått studium av metafysikk. Jeg kom så lang at jeg ble fullstendig forvirret hvor det gjaldt spørsmålet om vår erkjennelses natur. Det enkleste syntes å være helt å oppgi spørsmålet og slå seg til ro med at mennesket var helt ute av stand til å vite noe om noe som helst. Jeg var sikkert en både plagsom og innbilsk fyr, men jeg tror at hvis jeg hadde vært en katolsk gutt i en katolsk skole ville jeg blant lærerne ha funnet en som var tålmodig nok til sammen med meg å gå mitt umodne standpunkt nærmere etter i sømmene. Og dessuten, hvis jeg hadde vært styrket med sakramentene, ville jeg ha satt for stor pris på min tro til å kunne kaste den overbord så lett. På skolen mente de ganske riktig at jeg gikk gjennom en krise, noe som var

normalt for alle «begavede» gutter, og de overlot det til meg selv å finne veien ut.

De neste ti år av mitt liv gir snarere stoff til en romanforfatter enn til en essayist. De som har lest mine bøker, vet hva slags liv jeg nå med lidenskap kastet meg ut i. Ti år i dette miljø overbeviste meg om at livet der, eller et hvilket som helst annet sted, var uforståelig og uutholdelig uten Gud. Det var helt opplagt hvor dette måtte bære hen, og nå reiste spørsmålet seg: Hvorfor Rom? En katolikk som mister sin tro men senere oppdager at han allikevel ikke kan leve uten den, vender alltid tilbake til den kirke han forlot. Men hvorfor gjorde ikke jeg også det?

På dette punkt tror jeg europeeren har en liten fordel fremfor amerikaneren. Jeg tror det er mulig for en amerikaner å vokse opp, i hvert fall enkelte steder i Amerika, uten å ane hvilken enestående stilling Kirken inntar. Han ser på katolikkene som tilhørende et av de mange storartede samfunn, som alle gjerne vil trekke ham til seg. Et slikt syn er umulig for en europeer. England har vært katolsk i 900 år, protestantisk i 300 og agnostisk i 100. På alle områder av Englands liv ligger det katolske fundament like under overflaten, i historie, topografi, rettsvesen og arkeologi merker man overalt den katolske opprinnelse. Overalt avslører skisma og kjetteri seg som lokale og tidsbestemte fenomener, mens Kirkens universelle, evige karakter tydelig manifesterer seg. Jeg fant det innlysende at intet skisma eller kjetteri kunne representere sannheten mens Kirken tok feil. Det kunne tenkes at alle parter tok feil, at hele den kristne åpenbaring var et falsum og en misforståelse. Men hvis åpenbaringen var sann, da var Kirken det samfunn Kristus hadde grunnlagt og alle andre grupper var bare sanne i den grad de hadde klart å redde noe over det store skisma og reformasjonens ødeleggelser. Denne antagelse syntes meg så innlysende at den ikke ga plass for diskusjon. Nå gjensto bare å undersøke det historiske og filosofiske grunnlag for den kristne åpenbarings sannhet. Jeg var så heldig å bli kjent med en from og høyt begavet prest som påtok seg å bevise at min antagelse var riktig, og jeg ble opptatt i Kirken på et fast intellektuelt grunnlag, men uten at mine følelser var synderlig berørt.

Siden har mitt liv vært en endeløs, begeistret oppdagelsesreise i det veldige territorium jeg nå hadde fått fri adgang til. Jeg har ofte hørt konvertitter på sine eldre dager tenke med lengsel tilbake på den glød de følte i de første måneder etter sin konversjon. Med meg er det akkurat omvendt. Jeg ser nå med forferdelse tilbake på hva jeg dengang mente var tilstrekkelig for en inntredelse i Kirken, og jeg betrakter med beundring tilliten hos den prest som kunne se muligheten for vekst i en så tørr sjel.

Av og til hender det at mine ikke-katolske venner søker råd hos meg. De føler seg tiltrukket av enkelte trekk ved Kirken, eller forvirret av andre. Til dem sier jeg bare: «Kom innenfor. Hva Kirken virkelig er kan du ikke se utenfra. Hvor lærd du enn er i teologi, alle dine kunnskaper er ingenting sammenliknet med den visdom selv det minste levende medlem av de Helliges Samfunn sitter inne med.»

KRISTEN SAMFUNNSÅND

Av dominikanerpater A. J. Lutz

II. AUTORITET OG FRIHET I KIRKEN

Når vi ved Guds frelsende nåde er blitt lemmer på Kristi Legeme og med et troende hjerte har tatt imot den kristne Åpenbaring, så føler vi også trang til å tenke over den for å sette oss mer inn i den. For den er sannhet fra Gud. Vel innbefatter den meget mer enn hva ordet «sannhet» rommer. Den er også kjærlighet, glede, fred, evighetshåp. Men først og fremst opplever vi den som livgivende sannhet, som Guds ord til menneskeslekten. «Dertil er jeg født og kommet til verden for at jeg skal vitne om Sannheten». Hvordan ville vi være i stand til å elske Gud og til å gi oss over til Ham med en absolutt tillit, dersom Han ikke først kunngjorde for oss hvem Han er og hvilken vei fører til Ham? Vårt trosliv begynner med å holde Åpenbaringen for sann, d. v. s. med å være overbevist om at det kristne budskap svarer til en virkelighet. «Dette er det evige liv at de kjenner Deg, den eneste sanne Gud, og den Du sendte, Jesus Kristus.» (Johs. 17). Derfor kjenner den kristne sjel også trang til tenkende og betraktende å dvele ved de åpenbarte realiteter, til fromt å fordype seg i dem, for mer og mer å tilegne seg av deres guddommelige rikdom. «Fides quaerens intellectum». «Troen higer etter innsikt». (St. Anselm).

I midlertid er det bare en tanke som er jevnbyrdig med den guddommelige Åpenbaring, nemlig Guds egen. Vår menneskelige forstand ser den guddommelige virkelighet «likesom i et speil og i en gåte». Forsøker vi å uttrykke den i menneskelige ideer, som er lånt fra den synlige og forgjengelige verden, så kommer vi lett til å fortape oss i illusjoner og til å forfalske Guds Ord. Vel er Guds Ord «blitt kjød» også i den forstand at den guddommelige sannhet ifører seg menneskelige ideer og bilder, både i Jesu egen tale og i apostlenes forkynnelse. Men Jesus som talte et menneskelig språk, er Gud selv; og ved den hellige Ånd Han sendte apostlene, satte Han dem i stand til å uttale guddommelige ting i jordiske tungemål uten å forfalske dem. Skal vi tenke Guds Åpenbaring riktig og rent, må vi derfor tenke den i samfunn med Kristus. Det er hans Ånd som fører oss inn i all sannhet. Vi må, med andre ord, tenke som lemmer på Kristi Legeme. Hverken vår medfødte fornuft, så skarp den enn kan være, eller vår naturlige intuisjonsevne, eller vår vitenskapelige kultur er tilstrekkelige for å bevare oss fra feilsyn når det gjelder den åpenbarte troslære. Vi må tenke ut fra det liv, det lys, den åndskraft vi blir delaktige i ved vår organiske forening med Kristi Legeme som er Kirken.

For den kristne Åpenbaring ble ikke gitt til den enkelte som hans private eie, men til menneskeslekten som Gud har kalt til et felles liv med Kristus. Åpenbaringen er Kirkens felles eiendom. Nå finnes det i ethvert samfunn et organ, hvis særlige oppgave det er å ta vare på det felles gode. Det heter autoritet. I Kirken er autoriteten Kristus selv. Han alene har en åndskraft og et hjerte vidtfaende nok til å forstå og verdsette den guddommelige Åpenbaring. Han alene har en fullkommen klar bevissthet om hva Kirkens felles Gode innbefatter, av den enkle grunn at dette felles Gode er Han selv. «Jesus

Kristus, som Gud har gjort til visdom og rettferd og heliggjøring og frelse for oss.» (1. Kor. 1.)

Da Kristus etter sin oppstandelse og himmelfart ikke lenger er i synlig skikkelse, nærværende blant menneskene på jorden; da hans Kirke på den andre siden opptrer på jorden som et synlig samfunn av mennesker, om den i sitt innerste vesen enn er et åndelig fellesskap med Frelseren, så vil Kristus utøve sin autoritet gjennom synlige stedfortredere, nemlig apostlene og deres arvtagere i alle tider. Til dem har Han sagt: «Gå ut i all verden og forkynn det glade budskap», og «likesom Faderen har sendt meg, slik sender jeg dere», og «den som hører dere hører meg, den som forakter dere forakter meg». Petrus innsatte Han som den øverste blant apostlene. Han er Kirkens grunnvoll. Han har ansvaret for hele hjorden. «Røkt mine lam, røkt mine får». På Kristi vegne, med fullmakt fra Ham og under veiledning av hans Ånd forkynner og forsvarer altså apostlene den kristne Åpenbaring i alle tider. For vel dør apostlene, men apostolatet dør ikke.

Den fullkomne visshet for at vi oppfatter det guddommelige budskap til menneskeheten riktig, har vi derfor bare når vi «tenker med Kirken» (sentire cum Ecclesia). Det er i Kirken vi møter Kristus. Bli da vår personlige tenkning skjaltet ut når vårt åndsliv som kristne er avhengig av den kirkelige læremyndighet? På ingen måte. Lydighet mot det apostoliske læreembetet er ikke en underkastelse under en fremmed makt, men en organisk og livgivende sammenheng med Kristus i Kirken, altså selve grunnbetingelsen for et personlig trosliv. Jo innerligere vi lever forenet med Kristus i Kirken, desto rikere blir vår personlige livskraft. Jo mer en kristen derimot prøver å tenke og å leve sitt kristne liv her «på egen hånd», desto mer kommer han i fare for å bli en vissen gren. «Den som blir i meg og jeg i ham, han bærer megen frukt».

I bevisstheten om å være ansvarlig for Kirkens felles Gode, den åpenbarte troslære, gir den apostoliske læremyndighet sine dogmatiske erklæringer. De såkalte nye dogmer lærer ikke noe annet enn hva Kristus selv har lært. De fremstiller bare en eller annen bestanddel av den opprinnelige Åpenbaring under en ny form, enten fordi den var blitt misforstått og benektet, eller fordi kristenhetens teologiske meditasjon og fromme innforlivelse i Evangeliet gjør Kirken alltid mer delaktig i den bevissthet Jesus selv har om sin person, sin lære og sitt verk. Kirkens lærer er Kristus selv. Det som gjør den dogmatiske læremyndighet ufeilbar i formuleringen av Åpenbaringsens ord er ikke pavens eller biskoppenes personlige dømmekraft og teologiske viten, heller ikke deres personlige moralske egenskaper, men det faktum at paven eller kirkemøtet taler på Kristi vegne og under bistand av den hellige Ånd når de tar en dogmatisk avgjørelse. «Den hellige Ånd og vi har vedtatt...» (Ap. Gj. 15).

Ansvaret for Kirkens felles Gode gjør det også til en plikt for den apostoliske autoritet å motarbeide en litteratur som virker nedbrytende på troen og moralen.

En bok som blir satt på «Indeks» blir ikke derved erklært for verdiløs med hensyn til vitenskap eller kunst; og de katolikker som for sine studiers skyld eller av en annen rimelig grunn er nødt til å lese den, får også tillatelse til det. Men Kirkens oppgave er å være årvåken. «Jeg maner deg for Gud og Jesus Kristus, som skal dømme levende og døde, ved hans gjenkomst og ved hans kongedømme: Forkynn ordet, hold ut i tide og utide, overbevis, forman, refs med alt tålmod og lærevisdom. For det kommer en tid da de ikke skal tåle den sunne lære, men ta seg lærere i hopetall etter sine egne lyster ettersom ørene klør, og fra sannheten skal de vende sitt øre og vende det til eventyr. Men vær du årvåken!» (11. Tim. 4). Slik lød Indeksloven i sin første formulering. «Er vi da barn som må holdes under formynderskap», kan enkelte være fristet til å spørre. «Et opplyst og modent menneske vet da å skjelne mellom sant og usant, mellom godt og ondt!» Ja, slik skulle det være. Men i virkeligheten er vi i mange henseender uopplyste og svake menneskebarn. — Hvor mange tusener av «opplyste» mennesker lot seg ikke fragnarne sin kristne tro, f. eks. av Renan's «Jesu Liv», eller av Georg Brandes' «Sagnet om Jesus».

Hver gang en bok kommer på Indeks er det de samme fraser som gjenlyder: Kirken er en motstander av personlig åndsliv, av kultur, kunst o. s. v. Ofte vet kritikken ikke selv hva den snakker om. Da Kirken i fjor besluttet at tilhengere av den kommunistiske livsoppfatning skulle utelukkes fra deltagelsen i sakramentene, ble det ingen ende på skjeldsord og stygge beskyldninger. Og dog hadde paven ikke sagt noe annet enn hva kommunistene i hundre år hadde ropt ut over hele verden, nemlig at kristendom og kommunisme er uforenelige. En motstander av kultur og kunst skulle Kirken være! Nei, den er en forsvarer, ofte den eneste, av den sunne fornuft, av den moralske naturlov, av de verdier ingen kultur i verden kan gi erstatning for, når bøker med kristendomsfiendtlige ideer eller med umoralske tendenser og slibrig poesi har ødelagt dem: den sanne tro og Guds vennskap i et rent hjerte. En eneste sjels kristne tro, et eneste hjertes uskyld er mer verd enn all litteratur, likesom et eneste menneskeliv er av høyere verd enn det fysiske univers. «Alle legemer, himmelvelvingen, stjernene, jorden og dens riker tilsammen kan ikke måle seg med den minste blant åndene. For en ånd kjenner alt dette og seg selv... Alle legemer i forening og alle ånder tilsammen og alt det de skaper er ikke verd den minste rørelse i nådens liv. Det hører hjemme på et uendelig høyere plan». (Pascal). Så lenge verden står, vil Kirken verge sjelens rett til den guddommelige sannhet og til Frelserens nådeskatte mot de invasjonsmakter som heter kjetteri, hedensk humanisme, antimenneskelige ideologier, ny moral o. l. Vel finnes det alltid kristne som er opplyste og faste nok til selv å bli ferdige med fienden. Men flertallet av menneskene er nu engang ute av stand til alltid og overalt klart å skjelne mellom godt og ondt, når det onde opptrer under besnærende og forførende former.

«Nuvel,» svarer man; «Men kunne ikke Kirken nøye seg med å peke på det onde, avsløre det gale og farlige, uten å sette opp et så strengt og ydmykende forbud? «Vær på vakt», kunne den si, «bruk din dømmekraft, her er det fare på ferde.» — Man kunne like så godt klandre veivesenet fordi det bruker penger til å sette opp rekkverk der hvor veien går langsmed en av grunn eller en elv. Det kunne jo være nok med plakater: «Her er det farlig. Vær ædru! Bruk dine øyne og din fornuft!» En lov, bud eller forbud, utstedt av den myndighet som har an-

svaret for samfunnet, er ingen fiende av personligheten, men en vennlig makt som tar parti for den mot blinde impulser og individualistiske feilsyn hos andre eller hos oss selv. Gjelder det vårt kristne liv, så er lydighet mot Kirkens lover i enda høyere grad en grunnbetingelse for vår personlighets trivsel. For en kristen er nu engang ikke et enkeltvesen, alene med Gud og seg selv, om han så lever som eneboer i ørkenens ensomhet; men et lem på Kristi mystiske Legeme. Som kristne lever vi bare i den utstrekning vi er grener på vintreet, delaktige i og ansvarlige for det store fellesskap som ble grunnlagt da Guds evige Sønn tok den menneskelige natur opp til seg, for å gjøre alle mennesker til Guds barn. «Ingen av oss lever for seg selv, og ingen dør for seg selv. For lever vi, så lever vi for Herren; og dør vi, da dør vi for Herren.» (Rom. 14).

Men trenger vi da en annen autoritet enn Guds egen, Guds indre og usynlige ord? Hvorfor skulle vårt religiøse liv være avhengig av et hierarki og av en kanonisk rett? Har vi ikke den hellige Ånds vitnesbyrd i vårt indre? «For Anden selv gir vår ånd det vitnesbyrd at vi er Guds barn.» (Rom. 8).

Det er sant, det avgjørende i vår troende overbevisning er Guds indre ord. «Den som tror, har Guds vitnesbyrd i seg» (1. Johs. 5). Det er den hellige Ånd, personlig iboende i sjelen, som er vår indre livskilde. Men hvordan kommer vi til å bli den hellige Ånds tempel? Ene og alene ved å bli grener på Vintreet, lemmer på Kristi Legeme. Vel kan et menneske som er uvitende om Kirkens mysterium, men ellers er i god tro og oppriktig elsker sannheten, virkelig gå inn i et livssamfunn med Kristus. Endog ikke dømte kan få nådens liv på grunn av sin lengsel etter Gud. Kirken er i sitt innerste vesen først og fremst et åndelig, usynlig fellesskap i Kristus. Men likesom Guds usynlige Ord ble kjød for bedre å imøtekomme vår natur, som jo ikke bare er ånd, men ånd og legeme, slik skulle også det usynlige samfunn, som forener alle Guds barn med Guds evige Sønn, «bli kjød», d. v. s. åpenbare seg under synlige samfunnsformer: organisasjon, autoritet, lovgivning, samfunnsdisiplin. Bevisst og hårdnakket å fornekte denne samfunnsorden som hele Evangeliet vitner om, er det samme som å skille lag med Kristus. For Kristus og Kirken er ett. Kirken, det er Kristus, som vedblir å leve sitt liv som Guds Sønn i alle mennesker, når de vil ta imot Ham. Å forkaste «de helliges samfunn», i den bestemte og klart bevisste hensikt å leve sitt kristne liv helt på egen hånd, helt ensomt individualistisk, det er ukristelig.

«Så ilde er det nok ikke,» svarer man. «Vi har en autoritet som vedlikeholder vår forening med Kristus og bevarer oss i en trofast overensstemmelse med den guddommelige Åpenbaring. Den heter Bibelen, spesielt Det Nye Testamente. Der taler Kristus til oss, og hans ord er ikke til å ta feil av når man leser de hellige bøker med et oppriktig sinnelag. Fra Det Nye Testamente faller det også lys på Den Gamle Pakts bøker, slik at vi i hele Bibelen direkte møter Guds eget vitnesbyrd.»

Det er sant, Bibelen er Guds Ord. Imidlertid er den ikke identisk med selve den guddommelige Åpenbaring. Åpenbaringen er ikke en bok eller en samling av bøker, men Jesus Kristus. Bibelen vitner om Ham, men den er ikke det første, heller ikke det fullstendige, heller ikke det absolutt nødvendige vitnesbyrd om Ham. Kristendommen og Kirken var til før en eneste linje av Det Nye Testamente var skrevet; og de ville også ha levet videre, dersom det aldri var blitt skrevet. Det første, evige og

Jacques Maritain's tankebygning

Av lektor Ludvig Wollnick

I Cappelens serie «Upopulære skrifter» er for en tid siden kommet det lille skriftet «Kristendom og demokrati» av Jacques Maritain, den store franske katolske filosof og en av vår tids betydeligste kristne tenkere. I Bergens Tidende har vår medarbeider lektor Ludvig Wollnick skrevet nedenstående grove skisse av den tankebygning som er Maritains livsverk.

I.

Kristendommen er ikke noe filosofisk eller metafysisk system eller noe selskap til vitenskapenes fremme. Den er en åpenbaringsreligion. Men spørsmålet om hvor grenselinjene skal trekkes mellom tro, fornuft og viten var omstridt allerede i oldtidskirkens tid. Spørsmålet er ikke mindre aktuelt i våre dager. Grovt sett kan vi skjelve mellom tre forskjellige standpunkter.

1. Man kan godta den logiske tenknings grunnprinsipper eller den erfaringsvitenskapelige forskningsmetode som grunnlag for «verifikasjonen» av de kristne tros-sannheter. Man elementerer da troen som kunnskapskilde og innlemmer de elementer av den som står for fornuftens og vitenskapens kritikk under vår filosofiske og vitenskapelige viten.

2. Man kan prøve å redde hva man betrakter som de essensielle kristne tros-elementer ved hjelp av en slags

absolutt nødvendige vitnesbyrd om Jesus Kristus og hans verk, er Kirken med sin apostoliske forkynnelse, sin bønn, sin liturgisk-sakramentale gudstjeneste, med hele sin livs-utfoldelse som Kristi Legeme. Mellom de hellige bøker og Kirken er det en organisk sammenheng. Det Nye Testamente bundet i Kirken og den apostoliske Tradisjon og kan bare forstås riktig i forbindelse med dem.

For om Bibelen gjelder det samme som om Åpenbaringen i det hele tatt: Den ble ikke gitt til den enkelte, men til Kirken. Og den hellige Ånds vitnesbyrd som vi trenger for å oppfatte Guds ord, mottar vi ikke som isolerte enkeltvesener, men som lemmer på Kristi Legeme. Ånden er nok iboende i den trofaste kristnes dypeste personlige indre, men hvorfor? Fordi kilden til den kristne personlighet er Kristus selv. «Jeg lever, ikke lenger jeg, men Kristus lever i meg,» sa Paulus. Det er Kristi Ånd som bor i oss. Det er Han som vitner om Kristus og «fører oss inn i all sannhet». For å lese Bibelen under den hellige Ånds veiledning må vi derfor lese den i forening med Kristus i Kirken, som levende grener på Vintreet. Skilt fra Kirken er den enkelte ute av stand til riktig å oppfatte en bok, hvor himmel og jord, tid og evighet møtes. Kristus alene, i hvis person den guddommelige og den menneskelige natur møtes i en underfull harmoni, eier det klare, rolige, altomfattende blikk, som ser alle ting i deres forhold til Guds evige frelsesvilje. Men Kristus er uatskillelig fra Kirken. «Jeg ville ikke engang tro på Evangeliet, dersom ikke Kirkens autoritet beveget meg til det.» (St. Augustinus).

Den påstand at Bibelen er klar og lettfattelig i alle ting som angår vår evige frelse, slik at hver enkelt kan tolke den riktig uten Kirkens hjelp, beror på en illusjon.

filosofisk karantene, som isolerer trosinnholdet fra enhver kontakt med den rasjonelle tenkning og den vitenskapelige forskning, og håpe på at motstanderne vil holde seg på sine egne matter. Det som er sant fra troens synspunkt, kan være falskt fra fornuftens eller vitenskapens, og omvendt. Eller man kan, som en framtrædende svensk teologisk retning, erklære at spørsmålet om innholdet av den kristne tro er sant eller ikke, er «galt stilt».

3. En tredje utvei er å akseptere den betydelig tyngre oppgave å utforme en syntese, en enhetlig tankebygning som harmoniserer uten å røre sammen trossannhetene og de rasjonelle og vitenskapelige sannheter ut fra den oppfatning at all sannhet har ett eneste utspring som ikke kan motsi seg selv: — Gud.

Dette er en oppgave som troen eller teologien ikke kan løse uten den rasjonelle tenknings, det logiske tankereds-kaps hjelp. St. Augustin fant hva han trengte hos platonismen, St. Thomas Aquinas hos Aristoteles.

Jacques Maritain fant hva han trengte hos St. Thomas. Han har pusset opp og kvasset de thomistiske tankereds-kaper, men han har ikke forsøkt å erstatte dem med nye.

Hvilke felter er det han har prøvet deres brukbarhet på?

Det en oppnår ved den uavhengige bibellesning er ikke den riktige forståelse av de ting som er nødvendige til frelsen, men en vilkårlig forestilling om at bare *det* er nødvendig til frelsen som en forstår. «Og hold vår Herres langmodighet for en frelse, slik som også vår elskede bror Paulus har skrevet til dere etter den visdom som han har fått, og i alle sine brev, når han taler om disse ting i dem; men i dem er det noen ting som er vanskelig å forstå, og de ukyndige og ustøe mistyder det til sin egen undergang, og det gjør de med andre skrifter også.» (II. Pet. 3, 15—16). Historien og den daglige erfaring vitner tydelig nok om den forvirring en slik bibeltolkning fører til. Til slutt står man da foran dette dilemma: Enten er Bibelen ikke Guds Ord: eller Gud motsier seg selv.

Når mange mener at lydighet mot Kirkens autoritet er uforenelig med den personlige frihet, så er grunnen som regel en mangel på denne overnaturlige virkelighetssans, som vi kan kalle troens ånd, og som gjør at vi under Kirkens menneskelige samfunnsformer og menneskelige skrøpeligheit allikevel oppdager det guddommelige livsplinsipp, som er Kristus selv. Uten denne troens ånd ligger man under for den illusjon at det er menneskelig makt man bøyer seg for, akkurat som man i Jesu person bare ser et menneske, når man ikke betrakter Ham med troens dype, intuitive blikk, som trenger hinsides «den trelles skikkelse» Guds evige Sønn påtok seg, for å bli vår Frelser. «Likesom Faderen har sendt meg, slik sender jeg dere,» sa Jesus til apostlene. Det er den autoritet vi adlyder. Den kuer ikke personligheten, men skaper den.

Det er særlig to. Det ene er de filosofiske og metafysiske grunnproblemer. Det andre er de mer aktuelle tidsproblemer, av kulturfilosofisk, politisk, sosial art.

Hovedverket i hans omfattende samfunnsfilosofiske produksjon er «Humanisme Intégral», oversatt til engelsk under titelen «True Humanism».

Den bredeste og grundigste utforming av hans syntese er «Les Dégrès du Savoir» (1932). Dette stort anlagte verk åpner med en utførlig analyse av den erfaringsvitenskapelige erkjennelses struktur og grenser, diskuterer deretter inngående de viktigste angrep på den thomistiske kunnskapsteori fra Descartes og Kant til Husserl og Bertrand Russel og tar i et sentralt kapittel opp til behandling den moderne fysikkts drastiske revisjoner av det «klassiske» fysikalske verdensbilde. De to siste kapitler behandler de to høyeste trinn i de menneskelige åndsdisipliners hierarki: — det metafysiske og mystiske.

Det er framfor alt i dette arbeid interesserte vil finne den utførlige framstilling og diskusjon av de posisjoner, som danner fundamentet for hans argumentasjon i hans kulturkritiske og samfunnsfilosofiske arbeider.

Man kunne spørre: Hvilken plass har det enkle evangelium i denne kompliserte teologiske og metafysiske tankebygning?

Dertil kunne Maritain svare:

Evangeliet er ingen skrøpelig drivhusplante som bare kan slå rot og eksistere utenfor det verdslige kulturlivs forgiftede jordbunn. Det åpenbarer nettopp sin overnaturlige kilde i den sikkerhet hvormed det støter ut alle positive kulturverdier i sin organisme uten å forvanske dem eller forvanskes av dem. Det er den legitime universalarving til alle de spredte bruddstykker av sannhet, godhet, skjønnhet som har avleiret seg i menneskehetens kulturarv.

Maritain advarer også inntrengende mot å betrakte den thomistiske syntese som et «lukket», en gang for alle avsluttet og ferdiglaget system, som nå bevares som en fossil museumsgjenstand i en glasskiste. — Ganske visst: dens sentrum, Guds åpenbaring gjennom Kristus, er fiksert og uforanderlig, men dens elastiske periferi har en ubegrenset ekspansjonsevne.

II.

Der har i den senere tid funnet sted en bemerkelsesverdige forskyvning av tyngdepunktet i den såkalte kulturdebatt. Det er ikke vanskelig å oppdage årsakene til denne forskyvning. Den ene er de totalitære statenes prinsipielle forkastelse av enhver rettslig og moralsk skranke for sin maktutfoldelse. Den andre er den siste vitenskapelige helvetesmaskin.

Under inntrykket av denne situasjon har den oppfatning mer og mer gjort seg gjeldende at forsvaret for sivilisasjonen ikke kan basere seg på fysiske maktmidler alene. Tiden er inne for en omfattende og dyptgående selvbesinnelse, men den er knapp!

Den åndelige situasjon i den vesterlandske kulturkrets gjør en slik selvbesinnelse til en ytterst komplisert affære. Situasjonen, den religiøse, filosofiske og moralske splittelse er resultatet av en århundrelang konflikt mellom to forskjellige grunnsyn på menneskenaturen, verdensordenen og målet for menneskelivet. Denne konflikt har skapt to forskjellige sideløpende og kryssende åndelige tradisjoner som allikevel har kunnet føre sin kamp med åndelige våpen, fordi de har anerkjent samme rasjonelle og moralske normer.

Det er viktig å skjelve mellom to forskjellige slags idékonflikter.

Den ene bunner i uforlikelige oppfatninger av hva som danner det ytterste religiøse og metafysiske fundament for de rettslige og moralske normer.

Den andre har sin rot i uforlikelige oppfatninger av retts- og moralnormenes innhold.

Maritains diagnose bygger på erkjennelsen av at oppløsningen av det opprinnelige religiøse fellesskap er altfor langt framskredet og har slått altfor dype røtter til at der synes noen mulighet for at den skal gjenopprettes i overskuelig framtid.

Den oppgave som skulle synes praktisk overkommelig er å komme til enighet om de rettsprinsipper og moralske normer som kan danne fundamentet for den nasjonale og internasjonale rettsorden.

En slik enighet kan naturligvis ikke kjøpes med oppgivelsen av den personlige overbevisning om hvor disse normer har sitt ytterste utspring og henter sin forpliktende autoritet.

Den sekulære humanisme har sitt metafysiske grunnlag i overbevisningen om at dette utspring og denne autoritet kan menneskene bare finne i seg selv —. Individualismen stiller opp hvert enkelt individ som øverste retts- og moralnorm. Kollektivismen finner den høyeste rettslige og moralske autoritet hos de politiske makthavere.

Det står da til de sekulære humanister å godtgjøre at der finnes noen annen konklusjon på disse premisser enn den herskende relativisme og moralskepsis.

Den moderne humanisme både i dens individualistiske og den kollektivistiske utgave er født av menneskenes tillit til sin evne til «å frelse seg selv», finne fram til en holdbar løsning på alle sine fundamentale eksistensproblemer på egen hånd.

Vilkårene for at evangeliet skal kunne vinne noen gjenklang er de samme i den moderne verden som for to tusen år siden.

Hvem søker læge som er urokkelig forvisset om sin strålende helbred? Hvem er interessert i svar på spørsmål som han betrakter som likegyldige og ørkesløse?

Hva er da konklusjonen på denne diagnose av vår sivilisasjons sykdom?

Maritain skriver i forordet til et lite skrift med titelen «Civilisasjonens tussmørke»:

«I mitt sinn var forestillingen om de prøvelser som sivilisasjonen for tiden gjennomgår uatskillelig fra forestillingen om en ny humanisme som er under forberedelse i verdens nåværende døds kamp og som samtidig forbereder sivilisasjonens fornyelse, selv om det kanskje bare skulle bli for den tid Paulus profeterer om som en oppstandelse fra det døde».

Ludvig Wollnick.

Husk kontingenten!

Resterende kontingent for 1949 bes innsendt snarest. Tiden er også inne for å fornye abonnementet for 1950, som nå er kr. 12.

De som ennå ikke har betalt for 1948, trass i motatt regning, må være forberedt på stans av bladet.

Ærbødigst

St. Olavs administrasjon.

UTLANDET:

VATIKANET

Nye utnevnelser.

Erkebiskopen av Aquila, mgr. *Carlo Confalonieri*, er utnevnt til ny sekretær for Kongregasjonen av seminarier og universiteter etter mgr. *Rossini* som døde i fjor.

Pater *Giacinto Faccio* O. F. M., som er 38 år gammel har etterfulgt pater *Alberto Gori* som Custos i Det hellige land. Pater *Gori* er utnevnt til Patriark av Jerusalem. Mgr. *Antonio Simone* som har vært delegat i Washington, er utnevnt til Nuntius i Colombia.

Tallet på katolikker i hedningelandene mer enn fordoblet de siste 25 år.

Ifølge statistiske oppgaver som er offentliggjort av propandakongregasjonen, er tallet på katolikker i hedningelandene i de siste 25 år steget fra 10 640 000 til 23 675 000.

I Belgisk Kongo steg tallet fra 425 000 til 3 281 000. I Britisk Afrika fra 725 000 til 3 555 000.

Tallet på katolikker i India er i dag 4 668 000. Det vil si at tallet på katolikker på denne misjonsmark i de siste 25 år er steget med 2 138 000.

Jesuitterordenen er Kirkens største orden.

Det meldes offisielt i Vatikanet at Jesuitterordenen med sine 28 426 medlemmer nå er Kirkens største orden. Fransiskanerne kommer på annen plass med 24 614 medlemmer.

«Osservatore Romano» om den nye atom-bomben.

Til president Trumans vedtak om å sette i gang produksjon av den nye atombomben skriver Vatikanets offisielle organ, *Osservatore Romano*, bl. a. følgende:

«Etter å ha gjennomlevd og gjennomlidt to verdenskriger er man bare nådd frem til å erklære de prinsipper og den idé som bygger på kristen kultur for bankerott. Man ser seg nå om etter den tredje verdenskrig som bare kan føre menneskeheden tilbake til den førkristne tid.

Vi er altså kommet nøyaktig til det samme punkt som i tiden før Kristus. Det vil si at menneskene til tross for alle fremskritt, all vitenskap og teknikk moralsk er satt tilbake mer enn to tusen år.»

Avisen uttrykker til slutt håpet om at verden vil gjøre holdt i tide slik at katastrofen kan unngås.

Paven til amerikanske journalister: Intet samfunn kan bygges på skinnhellighetens og falskhetens fundament.

Pave Pius XII har nylig tatt imot en gruppe amerikanske pressefolk i audiens. Paven benyttet anledningen til å holde en tale for pressefolkene og uttalte bl. a.:

«Vi håper inderlig at dette år vil markere verdens tilbakevenden til Gud ved Kristus. Skal denne tilbakevenden finne sted kan det bare skje på sannhetens vei. Når oppfatningen av mennesket som skapt i Guds bilde med alle de rettigheter som springer ut av denne oppfatning, rettigheter som ikke kan krenke noen menneskelig makt, blir anerkjent, når staten blir betraktet i sin sanne natur som en institusjon skapt av Gud for å beskytte og forsvare borgerne og ikke for å gjøre dem til trelle, når hele verden kan enes i en åpen bekjennelse om sin absolutte avhengighet av Gud, da vil verden ha tatt det skritt som vil føre den tilbake til Gud og dermed til velferd, fred og sikkerhet.

Kan dere medvirke til å fremme dette? Helt sikkert, for sannheten trenger en røst, og den mektigste stemme som når det store publikum er ennå pressen. Hvem kjenner vel ikke til at en journalist med hensikt kan forfalske kjensgjerninger eller ved å utelate vesentlige avsnitt av en nyhet kan forvrengte den slik at den ikke gir uttrykk for det faktiske forhold? Følgene er at massene føres på villspor og menneskelige tragedier fullbyrdes . . .

Journalistenes ansvar er i sannhet stort, både overfor Gud og mennesker. Aldri noensinne har det vært krevet mer av journalistenes ansvarsfølelse enn i den tid vi lever. Den inn-

flytelse den enkelte borger har fått på styre og stell i frie samfunn, krever årvåkenhet av pressens folk og pålegger dem å undersøke at de begivenheter og hendinger de skriver om stemmer med de faktiske forhold.»

CHINA

Kommunistene går nå åpent til angrep på Kirken etter at det kommunistiske styre er blitt anerkjent av flere av vestmaktene.

Chinas kommunistiske herrer har fått blod på tann i deres forhold til Kirken etter at de er blitt anerkjent av flere av vestmaktene. Som kjent har også den norske regjering nå anerkjent det kommunistiske styre i China. De erklærer åpent at Kirken er deres fiende nr. 1 og har satt all kraft inn på å likvidere presteskaper både i byene og ute i landområdene. Prestene har måttet iføre seg sivile klær og ta arbeide som jordbrukere, håndverkere og gatefeiere og må i all hemmelighet oppsøke de troende. I den utstrekning det er mulig leses messen i private hjem, men spionasjen gjør også dette meget vanskelig. De katolske presteseminarer stenges på løpende bånd, og studentene tvinges til å la seg beværne og til å gifte seg. Også katolske nonner er utsatt for fryktelige forfølgelser. De blir tvunget å gifte seg med de menn som bys frem til dem.

For å redde hva som reddes kan av geistligheten, sendes nå prester, teologer og filosofer ut av landet til Hong Kong, Macao, Filipinene, Penang, Rom og Spania.

Krigen i China ingen borgerkrig, sier erkebiskopen av Nanking, mgr. Yu-Pin.

«Det er en stor feil man begår om man betrakter krigen i China som en borgerkrig,» uttalte erkebiskopen av Nanking, mgr. *Yu-Pin*, nylig i en tale i Buenos Aires. «Mange mennesker synes å ha vanskelig for å forstå at det kinesiske folk er innviklet i en kamp for sin uavhengighet mot en fremmed makt som søker å berøve det dets frihet. De kinesiske kommunisters mål er sivilisasjonens tilintetgjørelse.» Erkebiskopen ga til slutt uttrykk for den overbevisning at marxismen ikke vil vinne fotfeste i China hvis tradisjon bygger på familien.

DE FORENTE STATER

Protestantisk brosjyre som maner protestantene til å våkne.

En meget bemerkelsesverdig brosjyre er nettopp utkommet i De forente stater med titelen «Let Us Protestants Awake!» Den er skrevet av en av *Christian Science Monitor's* kjente utenlands-korrespondenter, mr. *Markham*, som for øvrig nettopp har utgitt en bok om Romania. Forfatteren presenterer seg som en protestant hvis far og bestefar begge var protestanter og hvis slekt i stor utstrekning har vært og er aktivt med i protestantisk samfunnsliv. Han skriver deretter bl. a.:

«Noen protestanter tror at de kan ha fordel av å gjøre felles sak med Den katolske kirkes moralske fiender. Noen har faktisk hjulpet anti-katolske despoter i deres forfølgelse av katolikkene. En slik taktikk er umoralsk og forkastelig . . .

Den kjensgjerning at de kommunistiske tyranner har konsentrert sin anti-kristne kamp mot Den katolske kirke i forskjellige land i Europa og Asia, er en kompliment til denne kirke og ikke noe den kan klandres for. Bolsjevikene bekjemper Den katolske kirke med særlig voldsomhet, fordi den yter den største motstand, er best organisert, mest heroisk og den kirke som best har erkjent den kommunistiske despotismes fullstendige anti-kristne natur . . .

I stedet for å bekjempe sine katolske brødre burde protestantene ta kampen opp mot materialismen, sekularismen og lovløsheten . . .»

Stalin fikk også en Bibel i fødseldagspresent.

Blant alle de gaver Stalin mottok på sin 70-års fødselsdag var en katolsk Bibel på engelsk. Den ble sendt ham av fru *Grazino Simkus*, en flyktning som nå bor i Chicago.

«Jeg ber om at Stalin må bli en gudfryktig mann og derved redde oss fra en tredje verdenskrig og seg selv fra den skjebne som rammet Hitler,» uttalte fru *Simkus* til pressen. «Det er kristent å tilgi sine fiender. Jeg ber om at Stalin vil komme til erkjennelse av at Guds visdom betyr mer enn atombomben.»

Fru *Simkus* og hennes mann kom til De forente stater for et år siden som displaced persons. De har levd i DP-leirer siden 1944, da bolsjevikene erobret Litauen for annen gang. Hennes bror er slavearbeider i en konsentrasjonsleir i Sibir.

ENGLAND

Mektig katolsk demonstrasjonsmøte i Albert Hall mot regjeringens skolepolitikk.

8000 engelske katolikker var tirsdag den 7. februar samlet til et mektig protestmøte i Albert Hall i London mot regjeringens holdning i spørsmålet om statsstøtte til de katolske skoler. Blant de tilstedeværende befant seg 20 erkebiskoper og biskoper. Erkebiskopen av Westminster, kardinal *Griffin*, fremholdt i sin tale at det var nødvendig at den katolske kirke protesterte på en måte som tiltrakk seg folkets oppmerksomhet. Man forlangte ingen privilegier, bare rettferdighet. Kardinalen henstilte til biskopene at de nå måtte kreve av kandidatene til de forestående valg at de beskjeftiger seg med skoleproblemet.

I forbindelse med valgene skriver den katolske ukeavis «Univers» som nå utgår i et opplag på 230 000 eksemplarer og dermed har slått alle tidligere rekorder, at det store flertall av katolikker tidligere har stemt med Det engelske arbeiderparti, men at partiets stilling til skolespørsmålet kan bli avgjørende for katolikkenes stemmegivning i fremtiden.

FRANKRIKE

2 800 000 pilegrimer til Lourdes i 1949.

Omlag 2 800 000 pilegrimer besøkte Lourdes i 1949. Blant dem var 7 kardinaler, 2 apostoliske nuntier og 270 biskoper.

I Grottens kapeller ble det lest 55 000 messer. 2 300 000 mottok den hellige kommunion.

20 725 syke ble behandlet. I 1948 var tallet på syke som oppsøkte Lourdes 16 230.

Pax-Christi-bevegelsens årskongress finner sted den 11.—14. april.

Årskongressen til Pax-Christi-bevegelsen i Frankrike vil finne sted i Det katolske institutt i Paris i dagene fra den 11.—14. april under ledelse av erkebiskopen av Paris, mgr. *Feltin*. Deltagerne vil deles opp i forskjellige arbeidsgrupper for på denne måte å kunne drøfte bevegelsens arbeide med representanter for omlag 20 andre land. I forbindelse med kongressen vil det bli holdt en rekke bønnegudstjenester og arrangert to pilegrimsferder: en til Chartres og en til Lisieux.

Sterk aktivitet på katolsk hold i Frankrike.

Det franske episkopat er for tiden sterkt opptatt med å gjenopplive den katolske aksjon blant arbeiderne. Ved siden av de organisasjoner for arbeiderne som finnes og som mer og mer skjultes inn i den politiske nyordning, skal det nå skapes en bevegelse som skal ha til oppgave å fremme det religiøse liv. Det vil bli arbeidet etter to linjer: Den katolske aksjon for arbeiderne skal ikke omfatte alle kristne arbeidere, bare dem som erklærer seg villig til å arbeide aktivt innenfor arbeiderorganisasjonene; søvnige vanekristne får ikke være med i dette arbeide. På den andre siden er det ikke denne nye bevegelses mål å fortrenge allerede bestående katolske organisasjoner blant arbeiderne. Den har til oppgave å oppdra sine medlemmer slik at de ute blant de andre organisasjonene kan være virksomme som kristne misjonærer.

I april trer en kongress sammen i Lyon under mottoet: Kirken og aktivt kjærlighetsarbeide. Kongressen vil bli ledet av kardinal *Gerlier*.

Den katolske union for sunnhet og sosial velferd trer sammen i februar i Paris for å drøfte aktuelle problemer og oppgaver.

En rekke universitetsprofessorer og personligheter fra det praktiske arbeidsliv vil også komme sammen og drøfte de inn- og utvandingsproblemer som står på dagsordenen i Frankrike i dag.

Andre katolske grupper vil i løpet av de første måneder komme sammen og drøfte spørsmål som har tilknytning til liturgiske spørsmål, hvilke forholdsregler som bør treffes for å ramme smusspressen og smusslitteraturen i Frankrike og andre aktuelle oppgaver hvis løsning er av betydning for det franske folk.

INDIA

Det første kirkemøte i Indias historie trådt sammen.

Indias erkebiskoper, biskoper og teologer har vært samlet til det første kirkemøte i Indias historie i Bangalore.

52 overhoder for indiske bispedømmer samt representanter fra bispedømmer uten biskoper og apostoliske prefekturer kom til møtestedet med bane, bil og fly. Kardinal *Gilroy* møtte fra Sidney som pavelig legat. Blant de fremmøtte så man også

den nyutnevnte pavelige internuntius for India, erkebiskop *Kierkels*, som nå residerer i Dehli.

Før kirkemøtet trådte sammen, ble det holdt en liturgisk høytidelighet på stadion i Bangalore i nærvær av 50 000 mennesker. På åpningsmøtet så man representanter for staten Mysore og ledende personligheter fra de hinduiske, arabiske, jødiske og persiske kirker i India.

JAPAN

Kommunismen på retur i Japan.

I løpet av de siste måneder har komunistene i Japan mistet mange av sine tidligere tilhengere. Mens deres ledere i sommer hevdet at de når som helst ville være i stand til å gjennomføre en komunistisk revolusjon, er situasjonen i dag en annen. Det skyldes bl. a. mordet på Shimoayama, optøyene i Mitake som hadde en alvorlig karakter og alle de voldshandlinger de har foretatt i det siste halvår. Alle disse aksjoner har nå vendt stemningen mot dem, og det japanske folk inntar i dag en fiendtlig holdning til kommunismen. Dette kommer til uttrykk på flere måter. Fagforeningene kvitter seg bl. a. med sine kommunistiske ledere, og den japanske presse har nå tatt kampen opp mot det komunistiske parti.

I sin doktrinære fanatisme har komunistene begått en skjebnesvanger psykologisk feil. De har nemlig også rettet sine angrep mot den japanske keiser som fremdeles omfattes med den største ærbødighet av alle samfunnslag. De lider nå følelig under denne psykologiske bommert.

Arbeidet er også tatt opp for en sosial nyordning av samfunnet, og mange innflytelsesrike personligheter er sterkt påvirket av Kirkens sosiale lære som inngående studeres.

JUGOSLAVIA

Teologiske studenter nektes rasjoneringskort.

Teologiske studenter som nettopp er innskrevet ved seminaret i Split i Jugoslavia er blitt nekter rasjoneringskort av myndighetene som for sikkerhets skyld også har lagt beslag på de matvarer som fantes i studentenes foreldrehjem. Samtidig har de kommunistiske myndigheter stuvet studentene sammen i tre rom og lagt beslag på de øvrige for der å opprette en «teknisk skole».

For øvrig fortsetter kirkeforfølgelsene i denne kommunistiske stat som nå også har fått vestmaktens velsignelse. I begynnelsen av desember ble generalvikaren av Beograd arrestert av Titos hemmelige politi uten at det ble gitt noen forklaring til arrestasjonen.

Den apostoliske delegaten i bispedømmet Kator, mgr. *Stepcevic*, som er høyt oppe i årene og syk, er blitt dømt til 6 års fengsel; pater *Jakob Vresk* i bispedømmet Bar er dømt til døden; pater *Victor Kolocjara* er dømt til 15 års fengsel. Han ble under forhøret torturert og underkastet elektrisk sjokkbehandling. Hovedvitnet mot disse prester var en viss *Radovic* som er kjent for sitt patologiske hat til prester.

LATVIA

Biskopen av Minsk og Mogilev kommet til England etter å ha sittet fengslet i 17 sovjet-russiske fengsler.

Biskopen av Minsk og Mogilev, mgr. *Sloskans*, som er leter, kom for kort tid siden til England og oppholder seg for nærværende i Irland.

Biskopen ble født i Leningrad i 1917 og ble hemmelig viet til biskop i Moskva i 1946. Han har virket blant katolikkenes i Sovjet-Unionen. Da de kommunistiske myndigheter oppdaget at han var biskop, tok forfølgelsene til. Han ble arrestert og kom i årenes løp til å sitte fengslet i ikke mindre enn 17 sovjet-russiske fengsler. 3 år tilbrakte han dessuten i sovjet-russiske tvangsarbeidsleirer.

På sin reise i Irland ledsages han av Dom *Basil Griffin*, O. S. B. en tvillingbror til kardinalen.

I sin bok «Gods Underground» — tidligere anmeldt i St. Olav — forteller pater George om noen av de lidelser mgr. *Sloskans* har gått igjennom.

POLEN

Etter 5 års kommunistisk styre i Polen.

Hva har 5 års kommunistisk styre brakt det polske folk? Har det byttet marxismen ut mot kristendommen og tilpasset seg kommunismen? Spørsmålene ble rettet til to personer som nylig er kommet til New York etter lengre tids opphold i Polen, av det katolske pressebyrå NCWC i New York.

«Store forandringer,» heter det i dette intervju, «har funnet sted i landets økonomiske sektor. Private forretninger hører til sjeldenhetene. Det er statens forretninger som preger gatebildet. Selv om det ennå i et overskuddsland som Polen er rasjonering, var det ingen tegn på at befolkningen sultet. Over hele landet holdes det politiske møter som arrangeres av den høyere kommunistiske partiledelse. Det sendes inn nøyaktige rapporter om slike møter, men da polakkene i alminnelighet holder seg borte fra dem, får ledelsen i Varsjava ofte rapporter over møter som ikke er holdt.

Det er en stor skuffelse for kommunistene at det polske folk slutter fastere opp om Kirken enn noensinne. Over alt ble det fortalt at Polen aldri tidligere har opplevd en slik religiøs blomstringsperiode. Man tror heller ikke det vil komme til noen forståelse mellom Kirken og den kommunistiske regjering så lenge denne holder fast ved kravet om å overta Kirkens apostoliske og oppdragende misjon.

Den kommunistiske ungdomsorganisasjon har ikke innfridd de forventninger som ble stilt til den. I det store og hele tar ungdommen avstand fra kommunismen. I flere skoler har f. eks. elevene til tross for regjeringens forbud hengt opp krusifikset i klasseværelsene.

Heller ikke blant studentene har kommunistene vunnet frem. Høyst 10 pct. bekjenner seg frivillig til kommunismen.

Poliske bønder som har vært i Sovjet-Unionen for å studere Kolchos-systemet, er kommet skuffet tilbake. På grunn av de dårlige erfaringene man høstet, måtte man innstille kollektiviseringen av landbruket, men man håpet ved å sende bønder til Sovjet for å studere forholdene der, at de ville forandre mening. Men ved de avstemninger som har funnet sted, har alle bønder stemt mot en kollektivisering av landbruket. »

Landsomfattende katolsk velferdsorganisasjon overtatt av de kommunistiske myndigheter.

De kommunistiske usurpatorer i Polen har nå «overtatt» den landsomfattende, katolske velferdsorganisasjon *Caritas*. Lederne av denne organisasjon beskyldes for å ha brukt store summer for å dekke egne behov, til å underholde biskoper og katolske institusjoner. Regjeringen har nå tilsatt et «velferdsstyre» for å ta seg av organisasjonen.

Jesuittenes provinsialprior arrestert.

Jesuittergeneralen i Rom har fått melding om at ordenens provinsialprior i Varsjava er arrestert sammen med sin sekretær.

Provinsialprioren, pater *Bulanda* og hans sekretær, pater *Zolkowski*, er arrestert fordi de har «oversatt» regjeringens ordre om å oppløse alle kongregasjoner i Polen.

TSJEKKOSLOVAKIA

Det avgjørende slag mot Kirken ventes i Tsjekkoslovakia.

Alt tyder på at kommunistene i Tsjekkoslovakia forbereder seg på å rette et avgjørende slag mot Kirken.

De har utgitt en bok «Komplottet mot republikken» hvor de har samlet anklagematerial mot hierarkiet og Vatikanet. Boken er sendt ut i 100 000 eksemplarer og blir oppfattet som et forsøk på å forberede stemningen rent propagandistisk for det som komme skal. Boken er på 200 sider og rikt illustrert.

Vatikanet undervurderer ikke betydning av dette skrift, og imøtegår det hver dag i sine sendinger på slovakisk og tsjekkisk.

Et annet symptom på at alvorlige ting er forestående er at biskopen av Litomerice, mgr. *Stephan Trochta*, nå på samme måte som erkebiskop *Beran* holdes i husarrest og er avskåret fra enhver forbindelse med omverdenen.

Den tsjekkiske nasjonalkirke bøyer kne for de kommunistiske makthavere.

Sentralrådet til den tsjekkiske nasjonalkirke har i anledning 30 års dagen for sin grunnleggelse feiret begivenheten med et stort festmøte i Praha. Etter et innledende musikkprogram besteg kirkens biskop-patriark, dr. *Frantisek Kovar*, kateteret som var smykket med det tsjekkiske nasjonalflagg og husittenes fane med kalken, og holdt festtalen. Han uttalte blant annet følgende som sikkert er falt i god jord hos dem som i dag forfølger Kristi Kirke:

«De troende som alt for tredve år siden gjennomskuet Vatikanets maktpolitikk og forutså den religiøse krise, besluttet å tre ut av Romerkirken for å grunnlegge en progressiv kirke i pakt med de store hussittiske tradisjoner. Denne nye kirke tilstreber samvittighetsfrihet og religiøs overbevisning; derfor

har de med glede tatt del i oppbyggingen av den sosialistiske republikk; i begivenhetene i februar 1948 så de et skritt fremover på denne vei. Den tsjekkiske nasjonalkirke er det arbeidende folks kirke, den rekker hånden ut til alle mennesker med en god vilje, til dem som vil kjempe for verdens fred og fremfor alt støtte Sovjet-Unionens fredsarbeide. Det er ikke bare mulig, men nødvendig for en kristen å være sosialist.»

UNGARN

Kardinal Mindszenty atter i Budapest.

Korrespondenten til det romerske dagblad «Il Tempo» i Wien meddeler fra autoritativt hold i Budapest at kardinal *Mindszenty* siden oktober i fjor har oppholdt seg på et kursted i Hohe Tatra for å råde bot på en fremskreden Basedow som har plaget kardinalen i lengere tid, og som har nødvendiggjort et operativt inngrep.

Kardinalen vendte tilbake til fengslet i Budapest i slutten av januar. Han behandles av de dyktigste leger, da kommunistene er engstelig for at kardinalens død vil fremkalle store uroligheter blant befolkningen.

Vår kjære søster Isabella

er avgått ved døden den 9. februar, 81 år gammel.

Etter nesten 2 års sykeleie, alltid tålmodig og hengiven i Guds vilje har Han tatt henne opp til sin himmel.

Det er en stor sorg, og det blir et stort savn for de av hennes elever fra St. Josefs Institutt som hun har fulgt opp gjennom alle år. Hun var som en mor for oss, alltid rede til å ta imot oss, når vi kom til henne med alle våre sorger og bekymringer. Hun kjente oss, og visste å hjelpe fram til det beste for hver især.

Hennes misjon her på jorden er endt, hun røktet den til det siste. Men fra sin himmel vil hun alltid følge oss.

Hun hvile i fred.

A. E.

FASTEPREKENER I ST. OLAVS KIRKE, OSLO

Hver søndag i fasten kl. 19
ved pater A. Raulin. O. P.

- Søndag 26. februar: Han ble lydig til døden.
- Søndag 5. mars: Jesus, den nye Adam.
- Søndag 12. mars: Ved korset vil du seire
- Søndag 19. mars: Jeg er sannheten.
- Søndag 26. mars: Maria sto ved Jesu kors.
- Søndag 2. april: Alt er fullbrakt.

EGLISE SAINT-DOMINIQUE, NEUBERG. 15

Conférences de Carême en français
par le Père Lutz.

(chaque mardi à 20 heures)

- 28 février: Communauté chrétienne et conscience personnelle.
- 7 mars: La liberté personnelle en face de l'autorité ecclésiastique.
- 14 mars: Foi dogmatique et expérience religieuse.
- 21 mars: La sainteté du Christ dans les chrétiens.
- 28 mars: Le Christ et la cité.

<p style="text-align: center;">TØNSBERG</p> <p>MAGNUS LARSEN</p> <p>Etablert 1890 <i>Manufaktur - Utstyr</i> Tønsberg</p>	<p style="text-align: center;">STØTT OPP OM VÅR ANNONSEAVDELING</p> <p style="text-align: center;">VED Å KJØPE HOS VÅRE ANNONSØRER!</p>	
<p>TØNSBERG GLASSMAGASIN</p> <p>Glass - Porselen - Stentøy Tlf 12 67 - Torvgaten Tønsberg</p>		
<p style="text-align: center;">KRISTIANSAND</p>	<p>G. HALVORSEN — Fredrikstad <i>Pølsemakeri & Kjøttforretning</i> Telefoner: Forretningen 1781, 2455 - Kontoret 1781</p>	
<p>Malermester</p> <p>HALFDAN S. KVANVIG</p> <p>Kirkegt. 1 - Tlf. 3930 Kristiansand</p>	<p>KJØTTFORSYNINGEN</p> <p>Fredrikstad Tlf. 2855</p>	<p>OLAVES HANSENS EFTF.</p> <p><i>Kåre Kristiansen</i> Onsøybyggen Fredrikstad</p>
<p style="text-align: center;">FREDRIKSTAD</p>	<p>HELENE ANDRESEN</p> <p>Kjøtt- og pølsevarer Fredrikstad Tlf. 2031</p>	<p>CARSTEN CARLSEN</p> <p>Fredrikstad Kolonial, Mel og Fetevarer Tlf. 2175</p>
<p style="text-align: center;">FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK Andresen & Müller</p> <p>Mek. Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogensveisning - Stanseartikler</p>	<p>Det internasjonale FREDSMERKE for det hellige år</p> <p>i gult metall og hvit emalje — pris kr. 3.50</p> <ul style="list-style-type: none"> — med nål — med brosjé — til kjede — til knapphull <p>Fins også som dette jubelmerke pris pr. hefte, 50 stk. kr. 1.—.</p> <p>Sendes overalt mot innsendelse i frimerker.</p> <p>KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL - Akersveien 5 - Oslo</p>	
<p style="text-align: center;">A/S DET NORSKE CHEVIOTSPINDERI</p> <p style="text-align: center;">Fredrikstad</p> <p style="text-align: center;">Telefon 2612 - 2613</p>	<p style="text-align: center;">Generalforsamling i EYSTEIN FORLAG A/S</p> <p>Aksjonærene i Eystein Forlag A/S, innkalles herved til ordinær generalforsamling <i>onsdag den 8. mars d. å. kl. 20.00 i foreningslokalet, Akersveien 5, Oslo.</i> Dagsorden iflg. vedtektene.</p> <p style="text-align: center;">For styret Honore L. Barra, formann.</p>	
<p><i>Til parkett og linoleum:</i></p> <p style="text-align: center;">HUGOS boneolje TEKN. KJEM. fabrikk «HUGOS»</p> <p style="text-align: center;">Fredrikstad</p>		

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 50 85 - 42 52 23

JOHAN HELDAL A/S

BERGEN

ENRICO GISMONDI & CO. A.S

Grunlagt 1891

Reggio Emilia — G E N O V A — Colle Val d' Elsa

Telegramadresse: Ocirne Genova

» Reggioemilia

» Collevaldelsa

Rikstelefon: 21-936 Genova

24- 38 Reggio Emilia

86-087 Colle Val d' Elsa

Post Box: 712 Genova

167 Reggio Emilia

Colle Val d' Elsa (Siena)

Codes: Bentley's Complete, Boe.

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

Pilegrimer!

TEGN ULYKKESFORSIKRING FOR REISEN TIL ROM

For kr. 26.— dekker vi Dem for kr. 10 000.— ved død, 40 000.— ved invaliditet og kr. 10.— pr. dag i dagpenger som følge av ulykke.

Hvis De skulle ønske andre summer, tegner vi dette til de samme premiesatser.

Søknader er utlagt i St. Olavs ekspedisjon.

Satser: kr. 0.30 pr. 1000.— ved død
» 0.30 » 1000.— » invaliditet
» 1.10 » kr. 1.— i dagpenger

FORSIKRINGSSELSKAPET

U N I O N

A-S

1871

Adm. direktør F r. W. I u e l l.

Inspektør E. B r i n c k - L u n d.

Tollbugt. 30 - Oslo

Tlf. 41 63 08